

Echo

KRAKOWSKIE

 Nr 333
(1532)

Rok V

Kraków, Poniedziałek 4 grudnia 1950 r.

Wczoraj, w dniu Młodego Górnika na Centralnej Akademii w Zabrze odznaczono Krzyżami Zasługi

młodych przodowników pracy przedstawicieli zaszczytnego zawodu

W CZORAJ po raz pierwszy obchodzono w Polsce Dzień Młodego Górnika. Wszystkie kopalnie i ulice miast górniczych udekorowane były flagami i transparentami.

We wszystkich szkołach górniczych i kopalniach odbyły się uroczyste akademie.

Centralna Akademia Młodzieżowa odbyła się w Zabrzu w Hutniczym Domu Kultury. W pięknie udekorowanej emblematami górniczymi i flagami sali zgromadzili się przodownicy nauki i pracy z 66 szkół górniczych i wielu kopalni.

Na akademii przybyli: sekretarz KC PZPR Edward Ochab, minister górnictwa Nieszporek, wiceministrowie, prezes CUSZ-u gen. Zawadzki i przedstawiciel Zarz. Gł. ZMP Likos. W uroczystościach wzięły również udział przybyłe na Święto Górnicze delegacje zagraniczne: radziecka z wiceministrem górnictwa Uljanowem na czele, delegacja Chin Ludowych, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Węgier.

Żołnierze i oficerowie japońscy uczestniczą w agresji w Korei stwierdza delegat ZSRR

WASZYNGTON,

AMBASADA radziecka w Waszyngtonie przekazała prasie oświadczenie delegata ZSRR Panuszkina, złożone w Komisji Dalekiego Wschodu.

— Delegacja radziecka w swym oświadczeniu z 2 listopada br. wskazywała, że na podstawie danych znajdujących się w posiadaniu rządu Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, stwierdzono udział żołnierzy i oficerów japońskich w działaniach wojennych w Korei po stronie amerykańskiej.

Wbrew wykrętnej odpowiedzi delegata amerykańskiego, delegat ZSRR cytując szereg wiadomości ogłoszonych w prasie amerykańskiej i japońskiej, które potwierdzają fakt używania przez USA żołnierzy japońskich w działaniach wojennych w Korei.

Tak np.: tygodnik „News Week” doniósł 13 listopada, że marynarze japońscy brali udział w operacjach desantowych pod Inczon.

Dziennik japoński „Nippon Times” doniósł w dniu 22 października o udziale japońskich polawaczy min w operacjach u wybrzeża wschodniego Korei.

W związku z tym delegacja radziecka stwierdza, że Komisja Dalekiego Wschodu nie powinna przejść do porządku dziennego nad tymi faktami, świadczącymi o jawnym pogwałceniu uzgodnionych postanowień dotyczących demilitaryzacji Japonii.

Do zebranych przemówił wiceminister Lesz. Przedstawił on rozwój górnictwa polskiego w Planie 6-letniej. „Nie tylko mechanizacja i modernizacja zdecydowały o wzroście produkcji — powiedział min. Lesz, — zdecydowały również napływ wysoko kwalifikowanych kadr, które rekrutują się spośród młodzieży”.

Gdy na mównicę wstąpił wicemin. górnictwa ZSRR Uljanow, na sali rozległ się potężny okrzyk ku czci Związku Radzieckiego — kraju, który dziś jest ojczyzną przodującego górnictwa świata.

Z wielkim entuzjazmem przyjęto też przemówienie przedstawiciela Chin Ludowych Yang - Tschiang-Tschang. Przekazał on pozdrowienia od chińskich górników, solidaryzujących się z nami w pracy i w walce o pokój.

Na zakończenie części oficjalnej odbyła się uroczysta dekoracja młodych przodowników pracy i absolwentów szkół górniczych. Wśród gorących oklasków min. Nieszporek udekorował 8 młodych górników Srebrnymi Krzyżami Zasługi, a 18 — Brązowymi Krzyżami. Było to honorowe odznaczenie młodych przodowników pracy, przedstawicieli zaszczytnego zawodu górnika.

Amerykane ewakuują Phenjan

LONDYN

JAK donoszą korespondenci brytyjscy z Korei, wojska amerykańskie w dalszym ciągu cofają się. Pierwsza dywizja amerykańskiej piechoty morskiej oraz wojska brytyjskie są otoczone w rejonie Czoszin. Otoczone wojska znajdują się pod nieprzerwanym ogniem artylerii armii północno-koreańskiej.

Dowództwo amerykańskie rozbudowało nową linię obronną między Sukszon a Suneczon — w odległości 40 km na północ od Phenjanu. Jednakowoż wojska amerykańskie są do tego stopnia rozbite i zdezorganizowane, że dowództwo nie liczy się z utrzymaniem tej linii obronnej. W związku z tym Amerykanie przystąpili do ewakuacji Phenjanu. Wyżsi oficerowie 8-ej armii zakomunikowali przy tym, że Phenjan zostanie przez wojska amerykańskie zniszczony.

W obecności Prezydenta Bieruta odbyła się inauguracja obchodów ku czci Stefana Żeromskiego

Dalekopisem z Warszawy

Z OKAZJI 25 rocznicy zgonu Stefana Żeromskiego odbyła się w dniu 2 bm. w sali Państwowego Teatru Polskiego uroczysta inauguracja obchodów ku czci znakomitego pisarza.

W loży honorowej zajął miejsce Prezydent RP Bolesław Bierut w towarzystwie Premiera J. Cyrankiewicza.

Akademie zabrał prezes Związku Literatów Polskich, Leon Kruczkowski.

Dłuższą prelekcję o twórczości Żeromskiego wygłosił prof. Kazimierz Wyka.

Wbrew szaleńczym zamysłom Trumana ludy całego świata manifestują solidarność z uchwałami Kongresu Warszawskiego Demonstracja kobiet w ONZ

PARYŻ.

Na wielkim wiecu w Paryżu Yves Farge, przewodniczący Francuskiego Związku Bojowników o Wolność i Pokój powiedział:

„Przemawiamy w imieniu 500 milionów ludzi, którzy podpisali Apel Sztokholmski i mamy prawo oświadczyć podżegaczom wojennym: „Strzeżcie się! Za zbrodnie, które przygotowujecie ponieściecie straszną karę”.

Po przemówieniu Yves Farge'a zebrani wśród powszechnego entuzjazmu uchwalili rezolucję, wyrażającą całkowite poparcie dla uchwał Światowego Kongresu Obrońców Pokoju.

NOWY JORK.

O siedziby ONZ przybył wielki pochód 2 tysięcy kobiet amerykańskich, które domagały się natychmiastowego zakończenia wojny w Korei i utrwalenia pokoju na świecie.

Rada Narodowa Komunistycznej Partii Stanów Zjednoczonych ogłosiła oświadczenie, piętnujące ujawnione przez Trumaną zbrodnicze plany użycia bomb atomowej w wojnie koreańskiej. Oświadczenie wzywa społeczeństwo amerykańskie do niezwłocznego podjęcia akcji protestacyjnej przeciwko szaleńczym planom Trumana.

KC PZPR

pozdrawia polskich górników

KOMITET Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej przesłał górnikom, technikom, artygarom, inżynierom i pracownikom górnictwa polskiego pozdrowienia i najlepsze życzenia z okazji „Dnia Górnika”.

Doniosłe osiągnięcia polskiego górnictwa są wyrazem niezwykłego poświęcenia, ofiarności naszej braci górniczej, którą szczyci się cały naród — czytamy w pozdrowieniu KC PZPR — setki tysięcy górników dokonuje wielkiego, ofiarnego i bohaterskiego wysiłku, by w dziedzinie przemysłu węglowego i górnictwa wcielić w życie nasz wielki, wspaniały i porywający Plan 6-letni. Setki tysięcy górników wmagają z dniem każdym swój udział w twórczej pracy, która przysparza Polsce nowych sił i nowych zdobyczy, która krzepi i wlewa w serca zapał, radość i wiarę w sprawiedliwą i szczęśliwą przyszłość.

KOMITET Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej wyraża podziękowanie górnikom za ich ofiarną i owocną pracę, która wzmaga potęgę gospodarczą i obronną naszego państwa ludowego i przyspiesza nasz marsz do socjalizmu.

KC PZPR pozdrawiając górników z okazji ich święta wzywa załogi wszystkich kopalni do wytyczenia sił dla wykonania dalszych, wielkich i trudnych zadań, które stoją przed górnictwem polskim.

Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej jest przekonany, że górnicy polscy z honorem wykonają wielkie i ważne zadania, które stoją przed nimi — że w szeregach ludzi walczących niezłomnie o pokój, pracować będą ze zdwojoną energią, że włożą w swą pracę cały swój wysiłek, zapał, myśl i serce, że i nadal jak dotychczas kroczą będą w pierwszym szeregu budowniczych socjalizmu w naszym kraju.

Drukarze przechodzą na nowe normy pracy

Dalekopisem z Warszawy

Musimy lepiej i szybciej drukować, by zwiększyć swój wkład w realizację Planu 6-letniego. Chcemy, aby praca nasza była coraz wydajniejsza i dlatego drukarni R.S.W. „Prasa” przy al. Jerozolimskich — drukarz Henryk Staszewski.

Wystąpienie Staszewskiego wszyscy pracownicy drukarni przyjęli z zapałem. Większość linotypistów, składaczy ręcznych, stereotypów i maszynistów rotacyjnych przystąpiła od razu do pracy na nowych, podwyższonych normach, by w ten sposób zmanifestować pragnienie podniesienia poziomu swej pracy.

Inicjatorzy rewizji dotychczasowych norm: Henryk Staszewski, Stanisław Skotak, Ignacy Książkiewicz i inni podkreślają, że stare mierniki były zbyt niskie, nie mobilizowały pracowników do szybkiego składania tekstu gazet, wpływały ujemnie na dalszy rozwój współzawodnictwa.

Obecne normy dają szerokie możliwości uaktywnienia współzawodnictwa pracy, pobudzając do zwiększenia wydajności.

Na zdjęciu: metrampaże: Stanisław Skotak i Henryk Staszewski. (Fot. Zyg. Wdowiński)

NAJKRÓTSZY ARTYKUL

 EDMUNDA
OSMAŃCZYKA

na stronie drugiej

Narodowy Spis Powszechny odbył się w Krakowie sprawnie i bez trudności

NARODOWY Spis Powszechny — jak to z góry można było przewidzieć — przeprowadzony został w naszym mieście sprawnie i bez trudności. Komisarze spisowi, którzy w ciągu całego dnia od 8 rano do 20 wieczór odwiedzali mieszkania krakowian, przyjmowali byli życzliwie i z pełnym zrozumieniem. Zastawali oni przeważnie wypełnione już formularze. W wielu wypadkach udzielali jednak dodatkowych informacji i pomagali w wypełnianiu formularzy.

Spis nie spowodował żadnych zakłóceń w życiu prywatnym mieszkańców Krakowa. Kina i teatry, a także cukiernie były w niedzielę tak samo przepełnione jak zwykle. Ludzie śmiało opuszczali mieszkania, zostawiając jednakże w nich (oczywiście o ile do tej pory komisarz spisowy się nie zgłosił) jednego lokatora dobrane poinformowanego, który w razie potrzeby udzielał odpowiednich wyjaśnień. (zkr.)

Deputowani francuscy potępiają z oburzeniem przestępcze plany rządu USA

GENEWA.

JAK donoszą z Paryża, 347 głosami przeciwko 184 przy 70 wstrzymujących się od głosu, Zgromadzenie Narodowe uchwaliło w piątek wieczorem votum zaufania dla rządu Plevena.

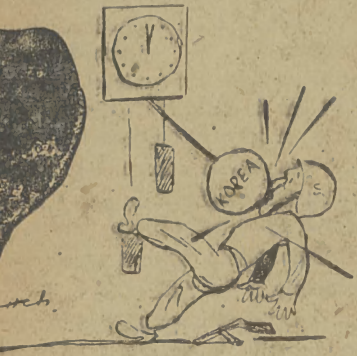
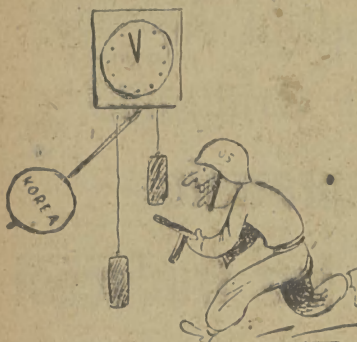
Głosowanie nad votum zaufania poprzedziła obszerna i ożywiona debata, która stała pod znakiem sytuacji międzynarodowej oraz przestępczych planów rządu USA, przedstawionych przez Trumaną.

W dyskusji zabrał m. in. głos deputowany Dolachenal (PRL), który domagał się, by rząd podjął wszystkie możliwe kroki w celu utrzymania pokoju. Zażądał on wyjaśnienia co do instrukcji, jakie otrzymał przedstawiciel Francji w Radzie Bezpieczeństwa.

(Dalszy ciąg na str. 2)

Niedyskrecje

Zegar dziejowy bije

Rys. H. Chmielewski.

„Troska” o wiedzę

W OBEC tego, że uczeni francuscy nie wykazują zbytniej chęci prowadzenia badań nad energią atomową, mającą służyć wyłącznie dla celów ludobójczych, ambasada amerykańska w Paryżu, paradyż rządów Plevena zlikwidować Wysoki Komisarjat Energii Atomowej. Rząd posłusznie wysłuchał „nady” i setki pracowników znalazło się bez pracy.

Ala jednocześnie Amerykanie chcą wykazać, że „troszczyć się” o francuskich uczonych, postanowili sfinansować kupno Jardin d'Acclimation (ogród zoologiczny) i urządzić tam „Uniwersytet Europejski”.

Ciekawe, czy wykłady będą odbywały się w klatkach dla małp, czy też wśród dzikich zwierząt? (ca)

Brama w Bonn

Projekt bramy wiodącej do gmachu „parlamentu” w Bonn.

(Rys. Janbar)

Szkodliwe dla zdrowia

W EDNEJ z gablotek, umieszczonych w Domu Słowa Polskiego, podczas Kongresu Pokoju, niezgodnie „podziwiać” mogą nasze amerykańskie zabawki: czołgi, moździerze, armaty, kolty, karabiny itd.

A jednocześnie gazety amerykańskie wyrażają poważne obawy, że importowane do Ameryki zabawki „mogą być szkodliwe dla zdrowia dzieci”.

W istocie, co będzie, jeśli jakiś ktoś sprowadzi z Europy przez niemieckie granice lalki, modele tramwajów czy elektrycznych kolejek. (ca)

Dolarowa krata

JAK doniosła prasa, francuski minister Obrony Narodowej Moch, zapłatany jest w olbrzymią afery tapówkową.

Rys. Cis.

Deputowany Jacques Duclos

wzywa naród francuski do jedności w walce o pokój

przeciwko zbrodniczej polityce Trumana

(Dokończenie ze str. 1)

NASTĘPNIE zabrał głos Duclos, który mówiąc o sytuacji międzynarodowej stwierdził, że Truman chce kontynuować wojnę agresywną przeciwko Korei i grozi rozszerzeniem jej na Chin. Nie ulega wątpliwości, że wprowadzenie w życie planów Trumana — to groźba konfliktu powszechnego.

Pleven i Attlee zaniepokojeni wybrykami Mac Arthura

(Dokończenie ze str. 1)

ności ujawnionym przez Trumana zbrodniczym planem użycia bomby atomowej w wojnie koreańskiej, — osiągnęła niebywałe rozmiary.

W związku z tym premier Attlee postanowił udać się do Waszyngtonu i odbyć konferencję z prezydentem Trumanem, a premier Francji Pleven i minister Schuman przybyli do Londynu, by uzgodnić stanowisko rządów Anglii i Francji.

Konferencja premiera Attlee z premierem Plevenem i towarzyszącym mu ministrem Schumanem zakończyła się w sobotę wieczorem.

JAK wynika z depesz AFP, obaj premierzy szukali wyjścia z ciężkiej sytuacji, w jakiej znaleźli się uczestnicy agresji amerykańskiej w Korei. Oba widać się nowych, niepożądanych wybryków Mac Arthura, stwierdzili oni, że „kierownicy Francji i Anglii są zaniepokojeni posunięciami Mac Arthura i dlatego należy utworzyć nadzwyczajny sztab ONZ w Korei”.

Obaj premierzy stwierdzili dalej konieczność zwolnienia w jak najkrótszym terminie konferencji czterech mocarstw dla omówienia „aktualnych zagadnień na Dalekim Wschodzie i na Zachodzie”.

Premierzy Anglii i Francji oświadczyli, że pragną uniknąć wojny z Chinami, przy czym Attlee zaznaczył, że również kraje Wspólnoty Brytyjskiej, a w szczególności — Indie, nie chcą takiej wojny.

Obaj premierzy zajęli również stanowisko w sprawie bomby atomowej. Nie przeciwstawili się oni w zasadzie użyciu bomby atomowej w wojnie koreańskiej, lecz ograniczyli się do stwierdzenia, że „decyzję w tej sprawie podjąć może jedynie ONZ, a nie rząd amerykański”.

Polski pilot Andrzej Brzuska pobił rekord świata w locie na wysokość

W DNIU 1 grudnia w Jezowie pilot Andrzej Brzuska wraz z pasażerem Władysławem Parczewskim osiągnęli na szybowcu dwumiejscowym „Żuraw” wysokość absolutną 9.850 m. Wynik ten stanowi światowy rekord wysokości zarówno dla szybowców jedno- jak i dwumiejscowych. Dotychczasowy międzynarodowy rekord wysokości na szybowcu jednomiejscowym należał do Szweda, Perssona (8050 m), a na dwumiejscowym do Francuzów — Guy Roussellet i Leona Faivre (8780 m).

Chinom — powiedział Duclos — zarzuca się, iż pozwalają swym ochotnikom walczyć u boku braci koreańskich, a przecież również Stany Zjednoczone zostały wyzwolone między innymi dzięki udziałowi generała francuskiego Lafayette’a.

Oskarżenia przeciwko Chinom są bezpodstawne. Agresorami są ci, którzy prowadzą wojnę o 8 tysięcy km od swego kraju, aby narzucić narodowi koreańskiemu zalenawidzony przezeń reżim. Ponadto agresorzy amerykańscy zbroją Japonię, co po agresji na Tajwan zmierza do nowej agresji przeciwko Chinom. Niechaj deputowani rozważą — kontynuował Duclos — jakie byłyby konsekwencje agresji atomowej przeciwko Chinom.

DUCLOS przypomniał, że na całym świecie panuje oburzenie z powodu deklaracji „atomowej” Trumana. 150 deputowanych Labour Party żąda wycofania wojsk brytyjskich z Korei. Nawet Attlee, o którym nie można powiedzieć, że nie ma jakichś ukrytych intencji — postanowił przedyskutować z Trumanem doniosłe zagadnienia chwili obecnej i ma przeciwstawić się zbrodniczym planom użycia bomby atomowej w wojnie koreańskiej oraz domagać się zwolnienia konferencji czterech.

Agresywna polityka Stanów Zjednoczonych, która znajduje również wyraz w remilitaryzacji Niemiec, w formowaniu tzw. „europijskich sił zbrojnych”, okupowaniu portów francuskich przez wojska amerykańskie — wszystko to stwarza groźne niebezpieczeństwo dla Francji.

W obliczu tak groźnej sytuacji — powiedział on — zwracam się w imieniu KPF do wszystkich Francuzów, wzywając ich do jedności, aby ocalić pokój.

Francuzi różnych poglądów i wierzeli zbrali się w Warszawie z obrońcami pokoju wszystkich.

Na fali Spółka i krew

PORAZKI wojsk amerykańskich w Korei wywołały niestychające zamieszanie zarówno w ojczyźnie pana Mac Arthura, jak też w całej „atlantyckiej rodzinie”.

Okazało się, że wojna koreańska nie układa się tak jakby sobie tego życzyli prezydent Truman, Churchill i cała spółka.

Gorszące swary rodzinne, wzajemne obrzucanie się wyrzutami, budzą niesmak w rzeczniku francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych. Oświadczył on wczoraj dostojnie:

„powaga sytuacji wymaga, by alianci zachodni nie tracili zimnej krwi”.

Łatwo doradzać zimną krew! Mordować z zimną krewią kobiety i dzieci, to owszem, potrafią! Ale kiedy spadają na nich ciosy, ujawniają całą „spoistość”, „zwartość” i „jedność” dolarowej spółki podpalaczy świata. (z)

Na wokandzie SSADOWEJ

O WŁAŚCIWE NAZWISKO DZIECKA Skomplikowaną sprawę o właściwe nazwisko dziecka rozważał Sąd Najwyższy. Wdo wa Anna S. wystąpiła z powództwem przeciwko Franciszkowi G. o ustalenie ojcostwa i alimenty dla pozamałżeńskiego dziecka, które w urzędzie stanu zapisano na jej panieńskie nazwisko, ponieważ urodziło się w dość długi czas po śmierci jej męża. G. zaprzeczył słusność skargi, dowodząc, że ponieważ matka dziecka była meżatką, przeto noworodkowi służy prawo korzystania z nazwiska męża matki. Wobec stwierdzenia, że zapis w księgach parafialnych był dowolny i nie może mieć skutków prawnych, Sąd Najwyższy uznał, że dziecko winno używać nazwiska ślubnego męża swojej matki. (ca)

kich krajów. Tam właśnie na II Światowym Kongresie Obrońców Pokoju podjęto uchwały, których realizacja zapewnić może — upragniony przez wszystkich pokój.

W TOKU dyskusji zabrał głos Pierre Cot — republikanin postępowy, który stwierdził m. in.:

W obliczu rozgrywających się obecnie wydarzeń kraj nasz uważa za konieczne aby: 1) Rząd stwierdził publicznie z trybuny parlamentu, że Francja przeciwstawia się wszystkim, co mogło by doprowadzić do rozszerzenia konfliktu w Korei, w szczególności rząd winien wyraźnie dać wyraz stanowisku narodu francuskiego, który nie chce być wiązany do wojny z Chinami. Rząd winien również wyraźnie ustalić swe stanowisko wobec groźb użycia bomby atomowej 2) Rząd winien wejść w kontakt z innymi rządami, które podzielają punkt widzenia narodu francuskiego; 3) Rząd winien podjąć inicjatywę zwolnienia konferencji 5 wielkich mocarstw — ZSRR, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Francji i Chin.

Z całego kraju płyną meldunki o wykonaniu zobowiązań ku czci Kongresu Pokoju

Z CAŁEGO kraju napływają stale meldunki o realizowaniu przez polską klasę robotniczą zobowiązań podjętych dla uczczenia II Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Załoga Oddziału V PPB w Szczecinie wykonała przedterminowo roczny plan robót w dniu 25 listopada. Robotnicy postanowili dla uczczenia uchwały Kongresu wykonać ponadplanowo prace wartości 1,5 mln. zł. O rekordowych zaladunkach meldują robotnicy portowcy, którzy wykonali 298% normy. O wspaniałych osiągnięciach melduje również młodzież.

W Nowej Hucie brigada szturmowa osiągnęła 500% normy, skracając wykonanie terminowych prac o 20 dni.

Prace młodzieży SP woj. krakowskiego przyniosły państwu wielomilionowe oszczędności. W ramach tych prac wybudowano i wyremontowano około 100 świetlic wiejskich, wzniesiono kilkadziesiąt nowych budynków szkolnych, przeprowadzono kilkadziesiąt kilometrów linii radiofonicznych.

W miastach i wsiach całej Polski odbywają się zebrańa sprawozdawcze, na których aktywności ruchu obrońców pokoju omawiają uchwały Kongresu Warszawskiego. W woj. bydgoskim ponad milion mieszkańców wzięło udział w zebraniach i manifestacjach z okazji Kongresu.

Mało i średniorolni chłopci pow. Wołów na Dolnym Śląsku, postanowili wzmocnić walkę o przedterminowe wykonanie Planu 6-letniego w rolnictwie.

Edmund Osmańczyk

Zamiast artykułu o remilitaryzacji Niemiec Zach.

Wielki koncert wojskowy (za zezwoleniem komendanta i oficerów garnizonu) w „ATLANTIC” w NIEDZIELĘ 5 LISTOPADA, GODZ. 20-TA. NIEMIECKA I ANGIELSKA MUZYKA WOJSKOWA I ROZRYWKO WA WSTĘP WOLNY.

TO OGŁOSZENIE ukazało się w „Lübecker Freie Presse” 4 listopada 1950 roku. Lübeck — Lu beka, port w strefie brytyjskiej. E. J. OSMAŃCZYK

Prezydent RP nadał młodym górnikom wysokie odznaczenia

PREZYDENT R. P. Bolesław Bierut nadał z okazji Dnia Młodego Górnika obchodzonego 3 grudnia br. po raz pierwszy w Polsce wysokie odznaczenia państwowe młodym górnikom. Orderem „Sztandar Pracy” II kl. odznaczeni zostali: Erwin Oleś —

rebacz — uczeń z kopalni „Debieńsko”, i Paweł Janosz — rebacz, uczeń z kopalni „Rydułtowy”. Kilkudziesięciu innych młodych górników — absolwentów SPP wyróżniających się w pracy zawodowej i społecznej odznaczonych zostało srebrnymi i brązowymi Krzyżami Zasługi.

Naród radziecki szczerze pragnie pokoju p szą Amerykanie uczestnicy Kongresu Warszawskiego

MOSKWA PRZEWODNICZĄCY bawiącej obecnie w ZSRR delegacji Stanów Zjednoczonych na II Światowy Kongres Obrońców Pokoju — Holland Roberts skierował do przewodniczącego Radzieckiego Komitetu Obrońców Pokoju N. Tichonowa list, w którym w imieniu całej delegacji wyraża głębokie przekonanie o możliwości pokojowej współpracy między Związkiem Radzieckim a Stanami Zjednoczonymi w dziele utrwalenia pokoju na świecie.

RÓWNIEŻ wczoraj odbyła się w auli Akademii Górniczo - Hutniczej w Krakowie uroczystość wręczenia dyplomów inżynierskich 40 zasłużonym technikom różnych specjalności górniczych.

NA Śląsku czynione są ostatnie przygotowania do uroczystości związanych z Dniem Górnika. Katowice przybrały odświętny wygląd. Na gmachach instytucji państwowych widnieją okolicznościowe hasła, i transparenty oraz podobizny znanych górników — przodowników pracy. Wczoraj w godzinach popołudniowych udekorowano również wszystkie kopalnie, zakłady pracy i osiedla górnicze.

W godzinach wieczornych iluminowany jest cały Śląsk. Załogi górnicze witają swe wielkie święto Barbarkę nowymi zwycięstwami produkcyjnymi. Załoga Kopalni „Czerwona Gwiazda” wysoko przekraczała miesięczne zadania wydobywcze, realizując je przeciętnie w 108%. Pełniąc Warty Pokoju, górnicy tej kopalni wydobyli ponad plan 2.100 ton węgla.

W kopalni Szombierki, gdzie we współzawodnictwie bierze udział 92% załogi wykonano roczne zadania wydobywcze na 29 dni przed terminem.

Na zebraniach zorganizowanych z okazji Dnia Młodego Górnika w szkołach przemysłu górniczego, młodzież podejmuje masowo zobowiązania zwiększenia wysiłków w pracy społecznej i w nauce.

Przeciw propagandzie zbrodni

CO byśmy powiedzieli, gdyby ktoś zaczął namawiać innych do popełnienia morderstwa? Powiedzielibyśmy, że jest zbrodniarzem, którego należy odosobnić jako niebezpiecznego dla otoczenia. W wielu wypadkach prawo karze surowiej tego, który namawia do popełnienia zbrodni od wykonawcy.

A cóż rzec o takich, którzy namawiają do masowych zbrodni? Czyż nie są oni wielokrotnymi zbrodniarzami?

W Orędziu do Organizacji Narodów Zjednoczonych znajdujemy na stępującej, niezwykle ważkiej sformułowanie:

„Uważamy, że propaganda nowej wojny stanowi największą groźbę dla pokojowej współpracy narodów, że propaganda nowej wojny stanowi jedną z najcięższych zbrodni przeciwko ludzkości.

Zwracamy się do parlamentów wszystkich krajów z wezwaniem, by uchwały specjalną ustawę o obronie pokoju, przewidującą karę odpowiedzialność za propagandę nowej wojny w jakiegokolwiek postaci”.

To postanowienie Kongresu, zawierające nie tylko potępienie propagandy wojennej, propagandy masowej zbrodni, ale również wskazuje drogę położenia tej propagandzie tamy — stanowi ogromnie ważny wkład w dzieło pokoju. Parlament węgierski już polecił opracowanie projektu ustawy przeciwko propagandzie wojennej.

Podobne uchwały podejmą wszystkie te parlamenty, które reprezentują wolę narodów.

Cyfry i fakty

Omawiając nastawienie ludności zachodniej — niemieckiej wobec kwestii remilitaryzacji Trizonii brytyjski dziennik „Manchester Guardian” pisze, że: „poza parlamentarną fasadą w Bonn widać antywojenną nastawienie szerokiej mas niemieckiej ludności”. Mieszkańcy Norymbergi zebrali 63 tys. marek, jako krację za zwolnienie zaarrestowanych przez policję adenauerowską bojowników o wolność i pokój. (ca).

Naszym ZDANIEM

Fraszki

Proroctwa Mac Arthura Mac Arthur obiecał żołnierzom amerykańskim w Korei, że na Boże Narodzenie wróca do domu.

(Z prasy) Wojska amerykańskie wycofują się na południe pod naporem Armii Ludowej.

(Z prasy) Zdolność prorocza wprost niepojęta.

Ledwie Mac Arthur powiedział o tem, że do USA wrócą na święta — już rzeczywiście idą z powrotem. W. KOWALIK.

Grudzień 4 Poniedziałek Barbary

Krakowska wytwórnia PMT SZKOLI NOWE KADRY

i przoduje w pracy społecznej

Robotnicy ufundowali cztery stypendia dla uczniów Gimnazjum TPD

CICHO otwiera się żalazna brama, prowadząca do „raju” dla palaczy — wytwórni P. M. T. w Krakowie przy ul. Dolnych Młynów.

Ponad 100 imprez „Artosu” w Miesiącu Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

Z okazji Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odbywają się występy zespołów „Artosu” w Krakowie oraz w poszczególnych miejscowościach woj. krakowskiego i rzeszowskiego.

WYSŁALIŚMY do Technikum w Zabru 6 robotników, do Liceum Ogólnokształcącego — trzech, do Liceum Technicznego — dwóch pracowników; czterech Z. M. P-owców skierowaliśmy do szkół oficerskich — sam również kończę kurs korespondencyjny N. O. T., celem uzyskania tytułu inżyniera, a mój zastępca Pajęzowski uczęszcza do Liceum Mechanicznego — z uśmiechem informuje nas kier. Oddziału Technicznego Gontarz.

Poza tym wytwórnia kształci siedmiu księgowych; przeszkolono również w tym roku kilkunastu bractarzy, kilku techników-kreślarzy, a Wład. Kardas został posłany na kurs dyrektorów POM. Chętnym do nauki kierownictwo ułatwia kształcenie, oczywiście w ramach obowiązującego ustawodawstwa.

Nie pozostajemy w tyle, jeżeli chodzi o szkolenie ideologiczne — uzupełnia sekret. Podst. Org. Part. Szymański — poziom wiadomości z tej dziedziny wydłubił się podniósł. Dużą pomoc w tej mierze stanowią dla nas wykłady Wszechnicy Radiowej; egzaminy zdał ostatnio 34 pracowników wytwórni.

KLUB RACJONALIZATORÓW — Również klub racjonalizatorów, grupujący 72 robotników i pracowników umysłowych, rozwijający ożywioną działalność, jest przedmiotem naszej dumy — zgodnie stwierdzają rozmówcy.

Atrakcyjnie urządzone świetlica, wyposażona w gry, radio, pianino itp. — jest terenem intensywnego życia kulturalnego; na ostatnio zorganizowano kurs języka rosyjskiego zapisało się kilkudziesięciu robotników.

Na specjalne podkreślenie zasługuje opieka pracowników PMT nad uczniami Gimnazjum TPD przy ul. Kochanowskiego. Załoga wytwórni własną, dobrowolną pracą ufundowała 4 stypendia po 120 zł miesięcznie, wyśła corocznie 10 uczniów na kolonie, odnowiła budynek szkolny, zaopatrzyła w potrzebne sprzęty aż do... kolekcji 700 motyli — ofiarowanej przez jednego z robotników, Lewackiego.

BRAK SZKOLENIA BRANŻOWEGO

Jeżeli chodzi o bolączki, to jedna z nich jest, brak szkolenia branżowego; będzie ona usunięta w przyszłym roku przez kursy organizowane przez Nacz. Dyrekcję PMT.

Pracownicy Radiotechnicznej Spółdzielni Pracy otrzymali świetlicę

Ostatnio odbyło się uroczyste otwarcie świetlicy pracowniczej w Radiotechnicznej Spółdzielni Pracy połączone z bogatym programem artystycznym.

Miłą niespodzianką dla zebranych było nagranie na taśmie magnetofonowej części oficjalnej która została później powtórzona jako fikcyjna transmisja ze Studia Rozgłośni Krakowskiej.

W części artystycznej wyświetlono film dźwiękowy pt. „Budowa Kanału w Turkmenii”, reportaże z życia ludzi pracy w ZSRR i wyjątki z filmów Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Użyte w tym celu urządzenia elektroakustyczne dostarczone będą do Pałacu Dziecka w Katowicach.

Na zakończenie odbyła się zabawa. (zk).

Ogłoszenia drobne Popieraj TPD

szłym roku przez kursy organizowane przez Nacz. Dyrekcję PMT. Co do drugiej — braku 250 szt. cegieł, potrzebnych do drobnego remontu w Gimnazjum TPD — to prosimy krakowskie instytucje budowlane o przyjęcie z pomocą zadanie PMT w realizacji jej pięknej inicjatywy.

Serdeczna współpraca i korzystanie z wzajemnych doświadczeń między robotnikami a uczniami — może być przykładem dla innych fabryk i szkół krakowskich.

JERZY MOND

Robotnicy PBZPC otrzymali książeczki PKO w nagrodę za wyniki we współzawodnictwie

Przedsiębiorstwo Budowy Zakładów Przemysłu Ciężkiego, Dyrekcja Terenowa Krakowska prowadzi poważnie roboty budowlane w Zakładach Sódowych w Borku Fałęckim.

Robotnicy zatrudnieni przy budowie osiągnęli bardzo dobre wyniki w pracy. W dniu wczorajszym zorganizowano w Zakładach Sódowych uroczyste rozdanie dyplomów i nagród pieniężnych przodownikom pracy.

Ogółem rozdano 162 dyplomy i 60 nagród pieniężnych w postaci książeczek oszczędnościowych.

Mecz rozrywkowy między siostrami Do-Re-Mi a chórem Szacha oraz inne imprezy organizuje »Artos«

W grudniu br. zespół Społecznej Organizacji Imprez Artystycznych „Artos” z Warszawy wystąpi z imprezą rozrywkową pt. „Czym chata bogata”.

W imprezie tej weźmie udział: Lerska, Paślowska, Xenia Grey, Załuska, Stater, Sojecki i Śmigielski.

Również w grudniu br. odbędzie się recital Wandy Wermińskiej oraz mecz rozrywkowy pomiędzy siostrami Do-Re-Mi z Krakowa a chórem Szacha z Warszawy. Towarzyszące spotkanie urządzone zostało z okazji 5-letniej pracy obu zespołów.

Organizacją powyższych imprez zajmie się oddział krakowski „Artosu”. (bp)

Uwaga korespondenci-robotnicy z terenu Krakowa

Dyżury w Klubie Korespondentów przy Zw. Zaw. Dziennikarzy Plac Kleparski 4, 1 p. odbywają się we wtorki, środy, czwartki, piątki, w godzinach od 17 do 20.

Jednocześnie czynna jest poradnia dla redaktorów gazetek ściennej.

PROGRAM ZAJĘĆ ZESPOŁOWYCH

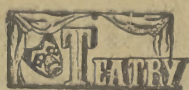
Wtorek, dnia 5 bm. godz. 18: omówienie wydrukowanych korespondencji.

Czwartek, 7 bm. godz. 18: dyskusja nad materiałami, zamieszczonymi w krakowskich dziennikach.

Korespondenci proszeni są o jak najliczniejszy udział w zajęciach.

ZARZĄD KLUBU KORESPODENTÓW przy Zw. Zaw. Dziennikarzy w Krakowie

Co, gdzie, kiedy.

Teatr Słowackiego — nieczynny. Teatr — Stary — nieczynny. Teatr Rapsodyczny — godz. 19,30 „Rozkaz 269”. Teatr Młodego Włosa — godz. 19,15 „Szejka”. Teatr Groteska — godz. 17 „Cudowna lampa Aladyna”.

Apollo: „Ulica graniczna”. Nadpr. „Ludzie wybierają życie”, godz. 15,15, 17,45, 20,15. Sztuka: „Oni mają ojczyznę”, nadpr. „Braterskie spotkanie”, godz. 16, 18, 20. Wanda: „Śmiały ludźmi”, nadpr. „Płon pokój”, godz. 16,30, 18,30, 20,30. Warszawa: „Upadek Berlina”, seria I nadprogram Przegląd sportowy godz. 16, 18, 20. Wolność: „Wesoły jarmark”, nadpr. „Świat młodych”, godz. 15,45, 18, 20,15. Ulecha: „Śmiały ludźmi”, nadpr. „Płon pokój”, godz. 16, 18, 20. Chemik: „Pleśń tajgi”, Nadpr. „Kolchida”, godz. 19.

Wystawa w Sukiennicach (czytelnia miejska): „Dawny Kraków w karykaturze”.

Wystawa Ołtarza Mariackiego Wita Stwosza otwarta codziennie z wyjątkiem poniedziałku od godziny 10 do godz. 13 w budynku nr 5 na Wawelu.

Dom Plastyczny — Wystawa polskiej karykatury politycznej.

Pałac Sztuki: „Tradycje realizacyjne w malarstwie polskim od XV do XIX w.”

Naczelna Organizacja Techniczna oddział wojewódzki w Krakowie zawiadamia, że:

— staraniem Stow. Elektryków Polskich odbędzie się dnia 7 grudnia br. o godz. 19 w sali OZEK-u przy ul. Jagiellońskiej 3 odczyt prof. inż. Rudolfa Matza pt. „Urządzenia na wigajacyjne w lotnictwie”.

— staraniem Stow. Inż. i Techn. Wodno-Melioracyjnych odbędzie się dnia 7 grudnia br. o godz. 18 w sali Biura Projektów Wodno-Melioracyjnych przy ul. Podbrzezie 6, 2 p. odczyt inż. Mariana Ostrowskiego pt. „Rolni czy studia wstępne do projektów melioracyjnych”.

We wtorek dn. 5 bm. o godz. 19 w klubie TPPR, ul. Batorego 14 — odbędzie się odczyt w języku rosyjskim na temat: „Dwaj genialni Tolstoj” który wygłosi lektor U. J. Or Ursini Rosenberg. Wstęp wolny.

DYŻURY POŁOŻNICZY — We wszystkich agłych wypadkach i nagłych zachorowaniach oraz w przypadkach położniczych należy wezwać Pogotowie Ratunkowe PKR Kraków, ul. Semiradskiego 1 tel. 222-22 lub 211 12

Ambulatorium Pogotowia jest czynne przez całą dobę.

DYŻURY APTEK — Szczepańska 1, Karmelicka 23, Długa 88, Lubicz 7, Kościuszki 18, Krakowska 19, Borek Fałęcki — Główna 344, Bohaterów Stalingradu 77

Z sądu

Sąd Apelacyjny w Krakowie na sesji wyjazdowej w Tarnowie rozpatrywał sprawę Stanisława Bochena i Józefa Świątki na karę 5 lat i 6 miesięcy więzienia, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 2 oraz przepadek całego mienia na rzecz skarbu państwa.

Jan Lekawa skazany został na 2 lata więzienia, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na lat 2 wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz skarbu państwa.

Pozostali oskarżeni: Franciszek Świątek i Eleonora Masio z powodu braku dowodów winy zostali u niewinnymi. (dj).

Redakcja: Kraków, Wiślna 2, III piętro. Telefon: sekretariat 246-78, dział miński 219-48, dział terenowy 546-34, dział łączności z Czytelnikami 219-45 (w godz. 15-18). Biuro Ogłoszeń ul. Boh. Stalingradu 4, telefon: 229-60.

Drukarnia RSW „Prasa”. Dział sportowy i „Piłkarz”, ul. Wielopole 543-58. Nr zam. 3052 B-133312

PONIEDZIAŁEK Program na fal 199,97 m

8,05 Przegląd tygodnia w regionie krakowskim. 8,20 Muzyka poranna. 12,15 Utwory fortepianowe. 12,30 Audycja dla wsi. 12,55 Melodie ludowe w wykonaniu zespołu Wesołowskiego. 13,30 Audycja szkolna dla klas 3-4 „Uczmy się śpiewać” — audycja słowno-muzyczna w opracowaniu prof. Bronisława Rutkowskiego. 14,05 Muzyka popularna. 14,50 Koncert solistów. 15,30 Audycja dla świetlic dziecięcych. 15,50 Audycja PKR dla chorych. 16,20 „W walce o pokój” — wypowiedź przedstawicieli krakowskiego świata nauki i sztuki na temat pokoju, mowa: prorektor W. Biernawski, red. A. Mostowicz, prezes Zw. Literatów S. Otwinowski i dy. P. Perkowski. 16,35 Weber: uvertura „Euryant”. 16,45 Audycja koła radiowego TPPR — piosenki kompozytorów radzieckich w wykonaniu gromadki świetlicowej. 16,00 Dziennik krakowski. 18,10 Felieton aktualny. 18,20 Fragmenty z oper Piotra Czajkowskiego i Rimskiego-Korsakowa. 18,30 „Nasi korespondenci donoszą” — w opracowaniu Feliksa Fernalczyka. 19,45 Odpowiedzi fall 49. 20,30 Koncert w wykonaniu zespołu Paśkieta. 21,30 Muzyka i aktualności. 22,20 Koncert krakowski orkiestry i chóru P. K. pod dyr. J. Gerta, soliści: K. Włodarska — alt, W. Kotarba — tenor — w programie muzyka ludowa. 23,10 Muzyka poważna.

Tekst S. Kuła

rys. Ibis

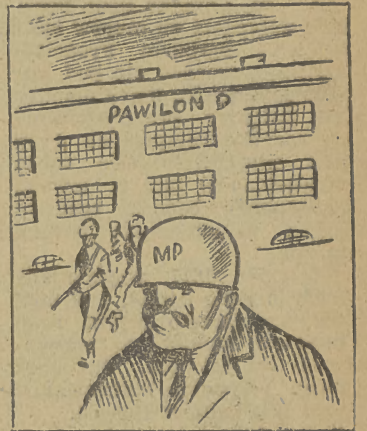
Laboratorium zbrodni

184 Pod oknami dyrektorskiego gabinetu stał tłum robotników. Gdy delegaci zeszli na dół i opowiedzieli o przebiegu „rozmowy” z dyrektorem, na dziedzińcu fabrycznym zawrzało.

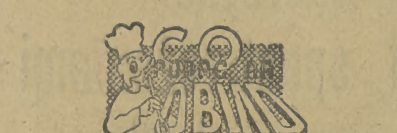
185 Towarzysze, idziemy do powłonu! Muszą nas wypuścić. Za mną! — zawołał dwudzieścioletni chłopak.

186 Robotnicy tłumnie skierowali się w stronę budynku obstawionego przez żandarmerię. — Stać! Będziemy strzelać! — rozległ się głos żandarma.

— Za mną — zawołał przywódca robotniczy. Zaterkotały karabiny. Ale ożółkwa robotnicza wyczuła już drzwi wejściowe do pawilonu D.

(D. c. n.)

Zupa pomidorowa. Ugotować rosół z włoszczyzną. Zarumienić jedną cebulę na złoty kolor, dodać do tego pomidory z puszeki lub z butelki i dusić, aż wystąpi czyste masło. Przelasować pomidory do wywaru z włoszczyzny. Podać z ryżem gotowanym na sypko.

Blitki ciocięce. Wykrajane z dyszka platy mięsa ciętego zbijamy i formujemy kotlety, solimy, posypujemy mąką, kładziemy na rozpalony tłuszcz (najlepiej masło) i smażymy uważnie, aby były pulchne i rumiane. Podajemy z ziemniakami puree i jakakolwiek surówką.

Pianka z powidła na surowo. 2 białka, 20 dkg cukru, 1 szklanka powidła. Białka, cukier i powidła włożyć do miski i uciierać szwenną łyżką, kręcąc w jedną stronę, dopóki masa nie zrobi się pulchna i gęsta, wtedy ubić ją na pomyśku na kształt piramidy, oblać sokiem lub ubrać konfiturami. Można ją też zapiec na metalowym pomyśku 15 minut przed wydaniem. (Gen).

Idąc ulicami Krakowa

ŻARÓWKI! ŻARÓWECZKI!

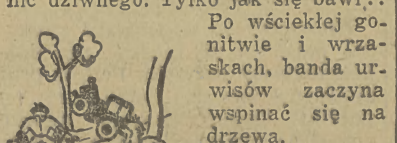
Z każdym dniem coraz wcześniej zapada zmrok. Posiadacze kieszonkowych lampek elektrycznych są z tego powodu w wielkim kłopotcie.

ba kupić całą lampkę. Dlaczego? (rz)

JAK W DŻUNGLI!

Powoli zapada zmierzch. Gromadka chłopczków bawi się na ulicy. Że się bawi, w tym nie ma nic dziwnego. Tylko jak się bawi?!

Młodociany „szef” tłumaczy krótko — „bawimy się jak w dżungli”.

Zabawa zabawą, młodzi przyjaciele, ale czyż nie uczono was o poszanowaniu przyrody, w tym wypadku drzew? Wiedziecie, że niszczyć drzewa — niszczyć piękno Krakowa! (rz)

W bieżącym roku MHD uruchomił 150 SKLEPÓW na terenie naszego miasta

W OSTATNICH dniach Miejski Handel Detaliczny w Krakowie uruchomił 15 nowych sklepów. Niemal wszystkie zostały gruntownie odremontowane i rozszerzone.

Wspomnianych 15 sklepów MHD w Krakowie zwiększyło ilość placówek Miejskiego Handlu Detalicznego do 150. Tym samym przewidziany na rok bieżący plan wykonany został w 200 proc. W najbliższych dniach projektuje się otwarcie dalszych 9 sklepów.

Siódmy kurs przeciwalkoholowy

Wojewódzki Społeczny Komitet Przeciwalkoholowy w Krakowie prowadzi od kilku dni 7 z kolei kurs przeciwalkoholowy. Wykłady odbywają się codziennie od godziny 18.

W dniu 9 grudnia nastąpi zakończenie kursu, po czym odbędzie się publiczna dyskusja oraz żywy dziennik w Wojewódzkim Domu Kultury Rynek Gł. 27.

Wznową w nim udział przodownicy pracy, przedstawiciele Związku Zawodowego Literatów oraz dziennikarze.

CIAŚOPISMA RADZIECKIE

zaprenumerować można na rok 1951 u każdego przewodniczącego zakładowego koła TPPR lub bezpośrednio w Rozdziałach PPK „Ruch”.

Ponadto wpłaty na prenumeratę przyjmują wszystkie urzędy i agencje pocztowe w kraju, Kluby Międzynarodowej Prasy i Książki i księgarnie „Domu Książki”.

MAŁA WSZECHNICA

AUTOMATYCZNY APARAT DO SPAWANIA.

W ZWIĄZKU Radzieckim opracowany został nowy uniwersalny aparat do spawania. Automat ten przesuwają się wzdłuż spawanej części i tworzy szew doskonałej jakości. Nowy aparat może spawać wszelkiego rodzaju przedmioty i konstrukcje (kotły, pomosty dźwigowe, metalowe konstrukcje budowlane itp.). W porównaniu z ręcznym spawaniem elektrycznym proces spawania został przyspieszony przy stosowaniu nowego aparatu automatycznego od 7 do 10 razy.

GIGANTYCZNE TURBINY.

KUJBYSZEWSKA i Stalagradzka Elektrownie Wodne zostaną wyposażone w niespotykane dotąd turbiny zarówno pod względem rozmiarów, jak i mocy. Waga urządzeń hydromechanicznych, które zostaną zmontowane w obu elektrowniach wodnych, wyniesie 120.000 ton.

Dla przekazania energii elektrycznej na dużą odległość buduje się wiele linii wysokiego napięcia, w tej liczbie dwie olbrzymie linie ma gmatry, które dostarczają będą energię elektryczną z Kujbyszewa do Moskwy oraz ze Stalingradu do Moskwy a łączna ich długość wyniesie 2.000 km. przy napięciu 400 KW. Równocześnie buduje się linie elektryczne długości 2.000 km. o napięciu 240 KW. Będą to jedyna w świecie linie wysokiego napięcia tego rodzaju.

OLBRZYME ELEWATORY. NAJWIĘKSZE EKSKAWATORY.

NAJWIĘKSZE ekskawatery pracujące w Związku Radzieckim mogą przerzucić za jednym razem tonę ziemi. Największe przyczepki traktora, pracujące przy tych ekskawatorach, mogą zabrać 20 ton ziemi, tj. tyle ile zabiera jeden wagon kolejowy.

Santalec

PYTANIE NA CZASIE
W Rotterdamie na posiedzeniu Towarzystwa Ochrony Zwierząt odbyła się dyskusja na temat deklaracji praw zwierząt, uchwalonej na kongresie w Hadze...

W trakcie dyskusji odzywa się jeden z obecnych nieśmiałym głosem:
— Przepraszam bardzo, a czy nie można by tej deklaracji przy zwierzętach rozciągnąć także na ludzi?

Stary Kraków

O więzieniu św. Michała i tajemnym przejściu które prowadzi aż do Wawelu

PRZED kilku dniami w Pod Komisji Kultury i Sztuki omawiana była sprawa przeniesienia zbiorów Archiwum Państwowego i Archiwum Akt Dawnych do byłego gmachu więziennego przy ul. Senackiej tzw. „Sw. Michała”. Warto więc przypomnieć po krótko dzieje owej budowli.

W POBLIŻU miejsca, gdzie ul. Legacka (dziś Poselska) dobiegała do murów miejskich za ogrodem Franciszkańskim, wznosił się pod koniec XVI wieku dwór magnacki, należący przypuszczalnie do rodziny Tęczyńskich. Przy nim znajdowała się wieża wzniesiona w 1392 r. (zwana „Legacką”) będąca pozostałością południowych murów miasta.

W roku 1611 wspomniany dwór już nie istniał, a w miejscu jego zaczęto w tym roku budować kościół pod wezwaniem św. Michała. Tu obok niego rozpoczęto budowę klasztoru Karmelitów Bosych.

BUDOWE kościoła i klasztoru ukończono w r. 1636. Furta klasztorna znajdowała się w miejscu późniejszej bramy więziennej i nie była połączona nadbudówką z sąsiednią kamienicą. Natomiast brama kościelna znajdowała się mniej więcej tu, gdzie obecnie jest wejście do gmachu Sądu.

W roku 1797 pożar zniszczył część zabudowań klasztornych a wówczas Austriacy skasowali klasztor i przenieśli zakonników do Czernej. Gmach

Wśród dziwów i tajemników Tatr... W tajemniczej grocie »Mroźnej« narastają tysiącletnie stalaktyty a w dawnych korytarzach potoku tworzących grocie »Magury« bieleją kości jaskiniowych niedźwiedzi

Stalagmity i stalaktyty w grocie Mroźnej. (foto Liberak)

SŁOŃCE mrugnęło na nas spoza wysokich szczytów, kiedy wciągaliśmy na siebie ochronne kombinezony. Stefan Zwoliński, kierownik robót badawczych w jaskiniach tatrzańskich, zaczął zapalać karbidówki. Jeszcze kilka pociągnął papierosa i za chwilę rozpoczęliśmy zwiedzanie nowozbadanej groty „Mroźnej” w Dolinie Kościeliskiej.

Prawo dla każdego

P. HALINA WITYŃCIAK. Zasadniczo powinna Pani uiszczyć należność w przelezeniu 3:100; ewentualnie w procesie można by ustalić czy i w jakim stopniu poniosła Pani szkodę z powodu niewykonania zamówienia w umówionym terminie. Doradziłbymy raczej ugodowe załatwienie sprawy i poniesienie straty po połowie; należałoby użyć pośrednictwa adwokata.

P. WOJCIECH RATAJCZAK. Sprawa wynagrodzenia dozorczy nie jest uregulowana ustawą lecz umową zbiorową, zawartą między dozorcami a właścicielami nieruchomości. Pensję dozorczy winien płacić właściciel nieruchomości, a obowiązek ten może rozłożyć na lokatorów tylko za ich zgodą. Administracja jest oczywiście obowiązana wyszczególnić, za co liczy poszczególne kwoty, gdyż lokator musi wiedzieć, ile i za co płaci.

NA polecenie kierownika zaczyna się wsuwać na brzuchu, głową w dół, do wąskiego korytarzyka o nachyleniu około 30 stopni.

Korytarz jest nie tylko wąski i niski ale do tego skręca lekko w lewo zmuszając człowieka do węzowych ruchów.

Tylko nie podnosić głowy — woła za mną kierownik... Za późno — już wyrzynałem z całej siły o wystający guz skalny. Na szczęście po kilku metrach korytarz rozszerza się i można się nawet „z grubszą” wyprostować. Idziemy dalej, pod nogami pełno większych i mniejszych kamieni, korytarz robi się coraz wyższy (prostuję się na category) i zaczyna silniej opadać w dół, a jego lewa ściana wygląda w świetle karbidówek jak biały marmur.

Na samym środku tej biały, przetkniętej tu i ówdzie ciemniejszymi żyłami, odcina się ostro sylwetka śpiącego już snem zimowym nietopiezza. Uceplony na jakiejś chropowatości, jak pion wyznacza silne nachylenie ściany. Korytarz przestaje opadać i rozszerza się silnie zamieniając się w małą salkę. Na pochyłej ścianie widać mniejsze i większe białe matowe sople, to stalaktyty, wapienne nacieki. Mniejsze z nich, cienkościenne kruche rurczki, iskrzą w świetle lamp zawieszoną na końcu kropelką wody. Te dziwne wapienne twory narastają przez setki a czasami tysiące lat.

Lekkie podejście i nowa salka. Tu kropie wody poczyniły wspinał się dziwy. Jak zaczęła przez murarzy kolumna wznosić się z podłoża biały przysadzisty stalagmit dotykając już prawie małego naciekającego z góry stalaktytu. Za kilkadziesiąt lat spotkają się w swej powolnej pracy osadzania wapienia zawartego w kropelkach wody i powstanie biała wapienna kolumna wyrobiona dłutem najdziołniejszego z rzeźbiarzy — wody.

Pochyłe zbiegające się ściany pokryte są całe przedziwnymi tworamii wody. Tu biała żyła biegnie wzdłuż ściany tworząc złudzenie zamarłego nagle w biegu górskiego

Coraz więcej robotników słuchaczami Wszechnicy Radiowej

W roku szkolnym 1950/51 przeważającą większość słuchaczy Wszechnicy Radiowej stanowią robotnicy i chłopcy. Stan ten uległ znacznej zmianie w porównaniu z rokiem ubiegłym. W roku szkolnym 1949/50 bowiem — zarejestrowano 35 proc. robotników z zakładów przemysłowych i młodzieży robotniczej, 27 proc. nauczycielstwa, 23 proc. młodzieży szkolnej, 7,2 proc. pracowników oraz członków organizacji i instytucji społecznych i 5,2 proc. chłopów i robotników rolnych.

Ubiegły rok, szkolny ukończyło 121.000 słuchaczy. (bp)

go strumienia. Tam zwisa las rurerek stalaktytowych, przetkniętych tu i ówdzie większymi stalaktytami. Na podłożu pełno białych kulek rosnących stalagmitów. Salka wyglądała jak jakaś bajkowa kraina.

Grotę ta powstała najprawdopodobniej — wyjaśnia kierownik — wskutek pęknięcia skały. Naturalnie potem i woda dorzuciła swoje trzy grosze, rozmywając tu i ówdzie pęknięcia i tworząc nacieki. W tej chwili Mroźna ma 400 m. a jej koniec dochodzi pod powierzchnię. W czasie pełnej zimy podejmiemy znów dalsze prace mające na celu udostępnienie groty szerokim rzeszom turystów. Przypuszczam, że już w przyszłym roku będzie ona dostępna do zwiedzania.

Tak więc już w przyszłym roku zaczną Mroźną grocie zwiedzać turyści, zaznajamiając się z podziemnymi dziwami Tatr.

W czasie drogi powrotnej zapytuję kierownika Zwolińskiego o prace w innych grotach.

Teraz pracujemy w grocie Magury, gdzie odkryliśmy 250 m. nowych korytarzy. Są to szerokie dopływowe korytarze jakiegoś dawnego podziemnego potoku. Spodziewamy się, że któryśś z tych korytarzy dojdzie do Halii Gąsienicowej, nie jest to jednak pewne. W każdym razie grotę ta jest wymyta przez wody i pełno w niej kamieni nanieśionych z granitowej części Tatr.

Prócz tego znaleźliśmy tam około 100 kości niedźwiedzia jaskiniowego, jakby częściowo obrabionych. Co do tych kości zdania znawców są podzielone. Jedni twierdzą (np. prof. Jura z Krakowa) że te kości obrabiał człowiek zamieszkały niegdys jaskinie — inni, że to przypadkowe obrabienie przez wodę. Sprawa nie jest jeszcze rozstrzygnięta. Komisja, która tu była w lecie, poleciła badania prowadzić dalej i na wiosnę podejmiemy się szczegółowe badania terenu.

Słyszałem o jakichś nowościach w grocie Lodowej?

Tak. Urządziliśmy tam wyprawę wczesną jesienią i odkryliśmy pod lodem, który zalega całą grocie, nową dotąd nieznaną część — partię. Znajduje się ona pod lodowcem stanowiącym dno dotychczas znanej części groty i jest wyjątkowo piękna. Niestety nie da się jej udostępnić szerokim rzeszom turystów ze względu na trudności terenowe. Lodowa zostanie przysmakiem tylko dla zaawansowanych turystów i to przysmakiem dostępnym tylko późnym latem kiedy lodu w grocie jest najmniej.

GDY dochodziliśmy do przystanku autobusowego w wylotu dol. Kościeliskiej, kierownik Zwoliński powiedział mi: — Tylko proszę na razie nie podawać dokładnie, gdzie znajduje się grotę Mroźna, bo chcemy najpierw zabezpieczyć ją przed kolekcjonerskim zapędem pewnego typu turystów, którzy dla własnej przyjemności gotowi popućać nacieki. A więc nie podaje „adresu groty”

LAK

Po powrocie z Niemieckiej Republiki Demokratycznej prof. dr B. Skarżyński dzieli się swymi spostrzeżeniami z Czytelnikami „Echa”

RZĄD NRD zaprosił prof. dr B. Skarżyńskiego z Akademii Medycznej w Krakowie na dwutygodniowy pobyt celem wygłoszenia wykładów z zakresu biochemii w uniwersytetach i towarzystwach naukowych. Fakt, że zaproszony został właśnie biochemik, posiada swoje uzasadnienie, gdyż w tej dziedzinie Polacy poszczycić się mogą poważnymi osiągnięciami.

Prof. dr Bolesław Skarżyński w karykaturze J. Żebrowskiego

PROF. B. SKARŻYŃSKI należy do najwybitniejszych biochemików o sławie światowej. Wśród jego licznych prac naukowych wymienić trzeba opracowanie wraz z Eulerem biochemii nowotworów, odkrycie hormonów płciowych w roślinach i stworzenie pojęcia antywitaminów. Przed rokiem prof. Skarżyński reprezentował naukę polską na kongresie ku czci Pawła w Moskwie.

Po powrocie z NRD do Krakowa prof. Skarżyński udzielił nam krótkiego wywiadu.

— Dzieki wielkiej gościnności i uprzejmości gospodarzy — mówi prof. Skarżyński — pobyt mój nie ograniczył się tylko do Berlina, ale zetknąłem się ze wszystkim ośrodkami uniwersyteckimi NRD. Byłem w Jenie, Lipsku, Halli, Rostoku i Gryfii (Grieswald). Wszędzie stwierdziłem ożywną działalność naukową. Podkreślić muszę dążenie do jak najsilniejszej współpracy naukowej i kulturalnej z Polską, co wykazują wszyscy pracownicy naukowci.

W prelekcjach w ośrodkach uniwersyteckich dostosowałem się do kierunku badań, w którym pracuje każdy z nich. W większości jednak tematem moich odczytów było zagadnienie chemii nowotworów złośliwych. Interesuje ono najbardziej uczonych niemieckich i związane jest dla nich najściślej z moim nazwiskiem.

Wśród audytorium na wykładach przeważała młodzież. Frekwencja wszędzie była liczna. W Rostoku

np. olbrzymia sala wykładowa Kliniki Ginekologicznej była przepelniona.

Ustosunkowanie się słuchaczy no sio cechy prawdziwej serdeczności. Podkreślić należy specjalnie gościnność młodzieży niemieckiej. W Lipsku przedstawiciel młodzieży podkreślił specjalnie fakt, że jako Polak zdecydowałem się wykladać dla młodzieży niemieckiej. W Halli delegacja młodzieży zapewniła mnie, że uczeni ze swej strony zrobią wszystko, aby zniknęły ostatnie ślady nieufności między naszymi narodami.

Po moim pobycie w NRD wierzę głęboko w możliwość współpracy kulturalnej i naukowej, między obu krajami. Szczere i najlepsze chęci ze strony niemieckiej są aż nadto widoczne. Imponująca jest działalność Towarzystwa Przyjaźni Niemiecko-Polskiej, liczącego kilkaset tysięcy członków. Naród niemiecki przeżywa niewątpliwie głęboki przewrót.

Oczywiście przemiana mentalności starszego społeczeństwa przebiega wolniej, młodzież jednak będąca nadzieją Niemiec demokratycznych patrzy na współpracę z Polską innymi oczyma. Zdaje sobie sprawę z tego, że przeszłość Niemiec i trwały pokój zależy od dobrych sąsiedzkich stosunków między Niemcami a Polską.

Niewątpliwie współpraca naukowa polsko - niemiecka ma duże perspektywy rozwoju. Podróż prof. Skarżyńskiego do Niemieckiej Republiki Demokratycznej uważa za pierwszy ważny krok na drodze tej współpracy.

Mgr T. SZCZEPKOWSKI

Sylwetki krakowskie Moim marzeniem było budować — mou i Jadwiga Okoń technik budowlany z Nowej Huty

Jedną z kobiet zasługujących na uwagę w Nowej Hucie jest Jadwiga Okoń, technik budowlany. Gdyby nie rumiana dziewczęcia buzia, Jadwigę Okoń ubrana w bryczesy, w buty z cholewami i w obcisłą głowę pilotkę — można by wziąć za mężczyznę.

Energiją zresztą ma iście męską. Kiedy opowiada o przebiegu swej pracy — słowa podkreśla gestami. Tak i tak. Od najmłodszych lat chciała „budować”. Ukończyła więc specjalną szkołę. Początkowo pracowała jako kreślarka. Zadebiutowała na budowie w Dębicy. Budowa złóżka w Nowej Hucie — to druga jej samodzielna praca.

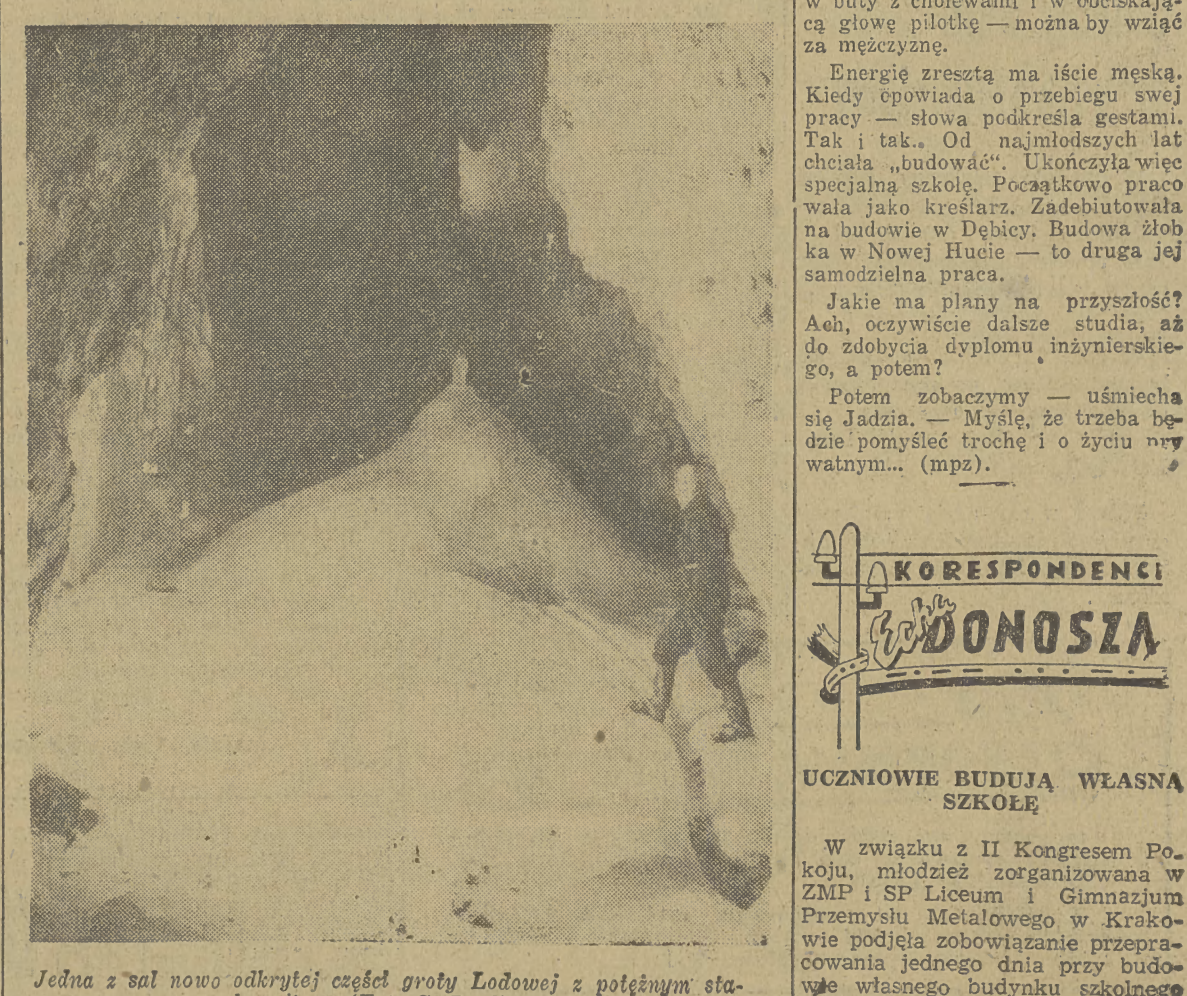
Jakie ma plany na przyszłość? Ach, oczywiście dalsze studia, aż do zdobycia dyplomu inżynierskiego, a potem?

Potem zobaczymy — uśmiecha się Jadzia. — Myślę, że trzeba będzie pomyśleć trochę i o życiu prywatnym... (mpz).

UCZNIOWIE BUDUJĄ WŁASNĄ SZKOŁĘ

W związku z II Kongresem Pokoju, młodzież zorganizowała w ZMP i SP Liceum i Gimnazjum Przemysłu Metalowego w Krakowie podjęła zobowiązanie przeprowadzenia jednego dnia przy budowie własnego budynku szkolnego przy ul. Mogiłskiej. (str.)

Jedna z sal nowo odkrytej części groty Lodowej z potężnym stalagmitem. (Foto S. Zwoliński).